

Slučajni prolaznik / Svrha / Unutar okvira

Divković, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:088365>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Akademija likovnih umjetnosti

Sveučilišta u Zagrebu

Nastavnički odsjek

Petra Divković

SLUČAJNI PROLAZNIK/ SVRHA/ UNUTAR OKVIRA

ZAVRŠNI RAD

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

Zagreb, 2019./2020.

SAŽETAK

Tijekom kolegija grafike, kiparstva i slikarstva bavila sam se širokim spektrom tema. Teme koje su se najčešće pojavljivale u mojim radovima su portreti i životinje. Neophodno bi bilo naglasiti kako su gotovo svi portreti i prikazi životinja nastali većinom imaginarnim putem, a ponekad promatranjem stvarnog subjekta s dodavanjem naglasaka i izmjena. U sklopu kolegija grafike inspiraciju pronalazim u svakodnevnim prolaznicima i psima koje susrećem. Portretom slučajnog prolaznika obrađujem temu crtanja po sjećanju i pokušavam ispričati priču iza sebi nepoznate osobe. Polazišnu točku za rad na kolegiju kiparstva otkrivam u pojmu svrhe. Proživljavajući psihičko zahtjevan i iscrpljujuć period života u kojem smo osuđeni na ograničeni prostor i osjećaj samoće, zapitkujemo se o vlastitoj svrsi i o stvarima koje uzimamo zdravo za gotovo. Intenzivnim razmišljanjem o mogućnosti obnavljanja svrhe nečega dolazim do koncepta rada. Inspiraciju za rad na kolegiju slikarstva pronalazim u ljudskim osobinama i emocijama koje onda prikazujem u obliku životinja. Kako su osobine i emocije apstraktni pojam, nastojim ih vizualno povezati sa stvarnim životinjama koje ispreplićem sa svojom imaginacijom.

KLJUČNE RIJEČI

grafika, bakropis, suha igla, slučajni prolaznik, kiparstvo, grančice, masa za modeliranje, svrha, slikarstvo, akril, okvir, pritisak

„SLUČAJNI PROLAZNIK“

Kolegij: Grafika i primijenjena grafika 2

Mentor: doc.art. Igor Čabraja

Hodajući gradom, vozeći se tramvajem, sjedeći u kafiću, promatram ljude koji prolaze. Često ih pogledam samo na trenutak, ali ponekad ugledam sebi najzanimljivija lica. Tada pokušam zapamtiti njihove ekspresije i crte lica te karakteristična obilježja kako bi ih prvom prilikom mogla nacrtati. Zadržavanjem predodžbe fizičkog izgleda, svakoj osobi koju zamijetim pridajem novi identitet. Time stvaram novog lika koji se sastoji od obilježja stvarne osobe i moje interpretacije. Nastojim naglasiti određena obilježja predimenzioniranjem kojim portret poprima izgled karikature. Giorgio Vasari u životopisu Leonarda da Vincija piše kako je da Vinci bio oduševljen ljudima čudnovatih glava i neobičnih pojava toliko da bi ih pratio po čitav dan upoznavajući njihove karakteristike, kako bi ih dolaskom kući nacrtao kao da je u njihovoj prisutnosti. Na sličan je način nastala 'Žena iz tramvaja'. Ulaskom u tramvaj ugledala sam gospođu zanimljivog izgleda. Izgledala je umorno i usporenim je kretanjama donje čeljusti žvakala žvakaću gumu. Tijekom cijele vožnje promatrala sam tu zanimljivu pojavu koja je, kao da je znala da ju portretiram u glavi, stajala nepomično. Čim sam bila u mogućnosti, nacrtala sam neobičnu ženu čiji sam izgled memorirala. Tehnika bakropisa omogućila mi je da napravim portret što je detaljnije moguće, a time i što vjernije. Lice se sastoji od rastera i skupa kratkih crtica, čupavu kosu dočarala sam slobodnim potezima dok sam odjeću rješila gotovo apstraktno. Naziv sam uključila u kompoziciju, čime je osoba dobila novu titulu, titulu žene iz tramvaja. Braco Dimitrijević 1971. godine na trgovima Zagreba postavlja fotografije slučajnih prolaznika na velikim plakatima i započinje svoj ciklus Slučajnih prolaznika. Time prolaznicima daje imaginarnu titulu, reprezentira ih i afirmira svakodnevicu. Ja slučajnog prolaznika prikazujem i izlažem javnosti preko otiska. Na promatračima je zaključiti radi li se o meni važnoj osobi ili samo nepoznatoj pojavi, ili možda pak o imaginarnom liku?

Promatrajući tu osobu u tramvaju, zaustavljam sve svoje radnje i postajem sporedni lik u njenom svijetu. Poput Vitta Acconcija u performansu „Following Piece“ iz 1969. pratim slučajnog prolaznika što dulje mogu i pokušavam biti što diskretnija. Prolaznik postaje protagonist mojeg rada.

Prolaznici svakodnevno cirkuliraju mojim pogledom, ali samo su pojedinci prisutni u procesu mojega zapamćivanja i prisjećanja, a kasnije poprimaju i novi identitet u obliku crteža i grafike.

„Žena iz tramvaja“, 2020., bakropis

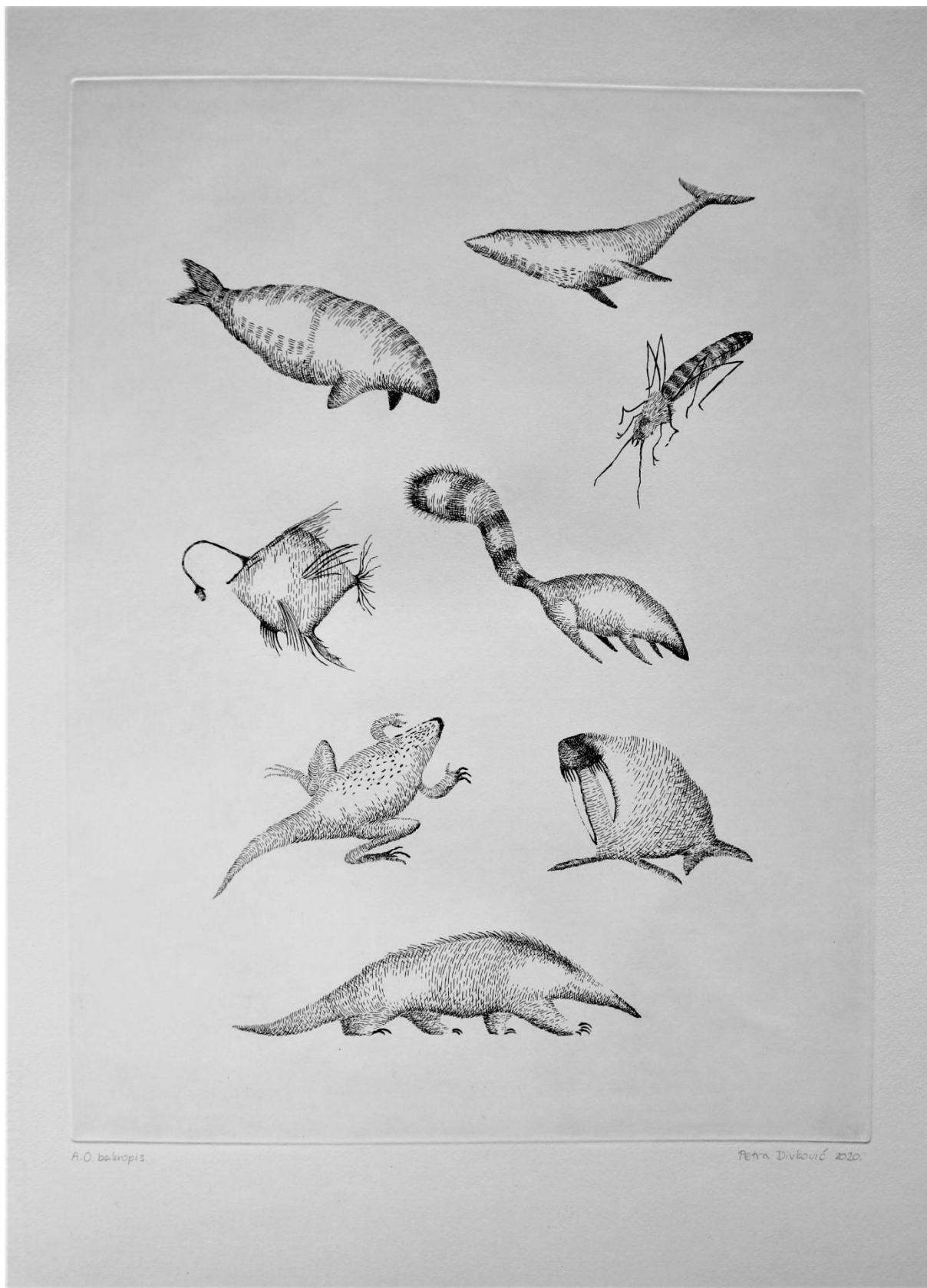
Radovi u slopu kolegija grafike

Bez naziva, 2020., suha igla

Bez naziva, 2020., suha igla

Bez naziva, 2020., bakropis

Bez naziva, 2020., bakropis

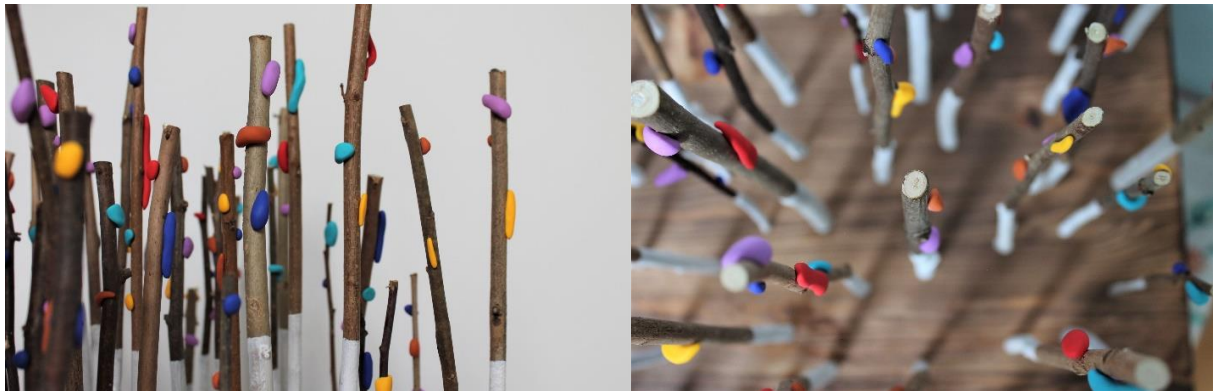
„SVRHA“

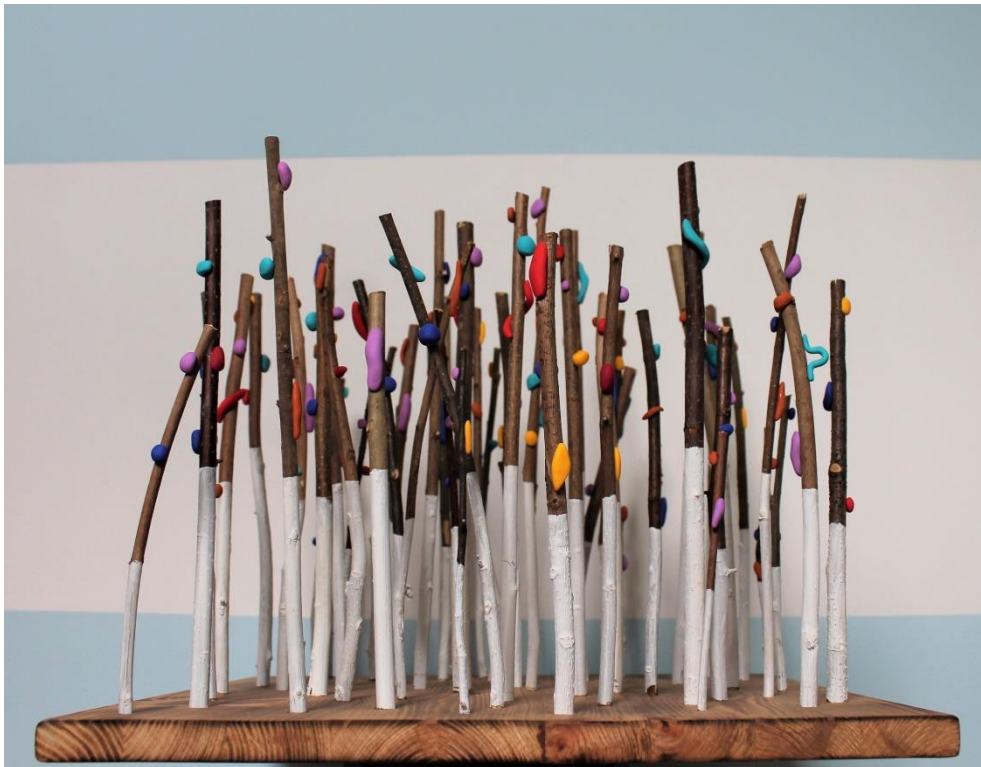
Kolegij: Kiparstvo 3/N

Mentor: doc.dr.art. Ivan Fijolić

Sve u prirodi posjeduje svoju svrhu. Drvo, cvijet, travka, korov. Nicanje, pupanje, cvjetanje, truljenje, isušivanje, raspadanje. Dok čovjek ne zaustavi proces. Tada ta priroda ima svrhu samo za njega. On ju posjeduje. Često je čovjek gospodar kojemu biljke rađaju, kojega prehranjuju, jer ih on održava. Te su biljke nastale djelovanjem čovjeka koji je time dobio ulogu njihovog čuvara i vlasnika.

U ovom radu bavim se obnavljanjem donedavnog zajedništva i stvaranjem nove komunikacije između organskog i umjetnog. Uzimam grančice koje smo odrezali jer nemaju “svrhu”, već otežavaju proces razvijanja i rodost voćaka. Te grančice su uklonjene iz jedinstva prirode. Živuća komunikacija među njima više ne postoji. Kao njihov novi vlasnik, odlučujem im pridati novu ideju. Stvaram novo jedinstvo koje je nekada zajedno disalo, ali sada ga u suštini veže moja ideja. Ideja da grane ponovno ujedinem u šarenoj igri. Do polovice grančica nanosim slojeve bijelog akrila, čija boja simbolizira vapno koje se premazuje na debla voćaka. Od mase za modeliranje raznih boja oformila sam oblike, plodove, koje te grančice bez mene ne bi posjedovale. Životne forme plodova isprepliću se duž vertikalnog ritma kao da su oduvijek ondje pripadale. Ti plodovi možda nas ne hrane fizički, ali hrane našu maštu. Konzumiramo ih vizualno i psihički. Sada je svrha prisvojenih grana upotpunjena, prisutna onima koji su voljni primijetiti je i cijeniti.

„Svrha“, 2020., daska/grančice/masa za modeliranje/akril

„UNUTAR OKVIRA“

Kolegij: Slikanje 2/N

Mentor: doc.dr.art. Snježana Ban

Tijekom ove godine bavila sam se slikanjem raznih imaginarnih stvorenja i već postojećih životinja koje sam deformirala pridajući im nekarakteristične osobine. Transformiranjem njihovih tjelesnih formi nastojim ostvariti efekt neočekivanog. U procesu stvaranja imaginarnih bića, kreiram njihove nazive i osobine. Često im i nastojim pronaći ekvivalent u obliku već postojeće životinje, a ponekad ih stvaram direktno po uzoru na već stvarne životinje. Pokušavam ih prikazati kao ekvivalente određenih ljudskih osobina, emocija, ponašanja i strahova.

Slika kojom ilustriram klaustrofobiju na ironičan način prikazuje napuhnutog pijetla koji svojom formom izlazi iz formata. Kompozicija djeluje klaustrofobično, a subjekt je stiješnjen unutar pravokutnog okvira papira. Predimenzioniranjem pijetlovog tijela do skorog pucanja, on postaje gotovo neprepoznatljiv. Kao što format papira vrši pritisak na pijetla, tako društvo djeluje na pojedinca i on se podređuje očekivanjima dok se ne rasprsne.

Konformizam društva prikazujem u obliku goluba u visokim potpeticama. Golub je životinja koja se veže uz grad, raskrižje svih društvenih očekivanja i ljudi koji pokušavaju biti primijećeni. Golub u visokim potpeticama djeluje neprirodno i ukočeno, ne možemo zaključiti može li se kretati. Iako određeni aspekt koji je afirmiran od strane društva nije stvoren za nas, mi ćemo mu se naivno prilagoditi u nastojanju da se uklopimo u sustav društvenih normi. Pridržavanjem normi društva i ograničavanjem pogleda na svijet, smještamo se unutar okvira. Taj okvir stvara pritisak koji nas oblikuje u osobe koje nisu u mogućnosti samostalno interpretirati i zaključivati. U našoj je svakodnevnici uobičajeno etiketirati svaki aspekt života, baš kao što promatranjem automatski svrstavamo pojedinca unutar određene grupe i okvira. Slikanjem ovih životinja nastojim prikazati ljudske odnose i iznenaditi promatrača koji ima već unaprijed formiranu predodžbu o životinjama i ljudima.

„Unutar okvira“, 2019./2020., akril na papiru